

Εκπαιδευτικές προτιμήσεις των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η περίπτωση του Πανεπιστημίου Πατρών.

Μονιούκας Φώτης

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εκπαιδευτικός Β'βάθμιας Εκπαίδευσης

Περίληψη

Η ανάλυση των χαρακτηριστικών των νεοεισερχομένων φοιτητών στο Πανεπιστήμιο Πατρών ανέδειξε την ιδιαίτερη προέλευσή τους τόσο ως προς τη διαφοροποίησή τους εντός του ιδρύματος όσο και σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο. Το Πανεπιστήμιο Πατρών βρίσκεται μέσα στις πρώτες επιλογές των υποψηφίων, επιλέγεται δε από άρρενες φοιτητές κυρίως, που προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από την ευρύτερη περιοχή λειτουργίας του. Η κοινωνική τους προέλευση είναι, κατά κανόνα, ιδιαίτερα προσδιορισμένη και υπάρχει μια έντονη συσχέτιση μεταξύ της επιλογής σπουδών και του/των επαγγέλματος/ων των γονιών τους

Λέξεις Κλειδιά

Επιλογή Ανώτατων Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Εκπαιδευτική Έρευνα, Ανώτατη Εκπαίδευση.

1. Εισαγωγή

Η επιλογή σπουδών είναι μία από τις κρισιμότερες αποφάσεις στη ζωή κάποιου νέου. Η διαδικασία της επιλογής επηρεάζεται από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις διαδικασίες εισαγωγής, αλλά και από τη λειτουργία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Σημαντική είναι η επίδραση ηθικών κανόνων, ιδεών, αξιών και προτύπων που δεσμεύουν και επηρεάζουν τη λειτουργία των θεσμών, χωρίς να επιβάλλονται άμεσα από τις τρέχουσες νομοθετικές ρυθμίσεις. Είναι, συνοπτικά, αυτό που θα λέγαμε “η κυρίαρχη ιδεολογία” (Scott 2008). Αυτά τα ισχυρά κανονιστικά “πρέπει” επιδρούν τόσο στην απόφαση των υποψηφίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και στη διαμόρφωση των επιλογών τους προς συγκεκριμένα πανεπιστημιακά τμήματα.

2. Αποτίμηση παραγόντων επίδρασης

Στο πλαίσιο της μελέτης των χαρακτηριστικών των τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών γίνεται στατιστική ανάλυση που έχει ως σκοπό την αποτίμηση κάποιων βασικών παραγόντων που επηρεάζουν τις προτιμήσεις των υποψηφίων στην επιλογή σπουδών. Η αποτίμηση αυτή γίνεται με αυστηρά ποσοτικούς όρους και με τη βοήθεια κατάλληλων συντελεστών επίδρασης, οι οποίοι δημιουργούνται για το σκοπό αυτό. Συγκεκριμένα, με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων, σχηματίζονται, για καθένα από τα τμήματα εισαγωγής, συντελεστές, καθένας από τους οποίους αποτιμά την επίδραση κάποιου κρίσιμου παράγοντα στην επιλογή του υποψηφίου. Για το σχηματισμό αυτών των συντελεστών εφαρμόζονται μαθηματικοί μετασχηματισμοί και δημιουργούνται μαθηματικά μοντέλα σε ποσοτικά δεδομένα του έτους αναφοράς 2006-2007. Η συλλογή αυτών των δεδομένων επιτυγχάνεται μέσα από τα ατομικά δελτία εγγραφής των φοιτητών στα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας, καθώς και από άλλες πηγές που περιέχουν στατιστικά στοιχεία που αφορούν την πρόσβαση στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η επεξεργασία και η αριθμητική αποτύπωση των συντελεστών επίδρασης

οδηγούν σε χρήσιμα συμπεράσματα για τα χαρακτηριστικά των τμημάτων του ιδρύματος σε σχέση με τα τμήματα της επικράτειας.

2.1 Γεωγραφική επίδραση

Κάθε χρόνο, μεγάλος αριθμός νεοεισαχθέντων στα τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μετακινείται από τις περιοχές μόνιμης κατοικίας προς τις περιοχές λειτουργίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Κόλλιας 2002). Η μετακίνηση οφείλεται τόσο στην έλλειψη τμημάτων σπουδών στην περιοχή μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου, αλλά και στην πιθανή αποτυχία επίτευξης του βαθμολογικού στόχου για εισαγωγή σε τμήμα που λειτουργεί στην περιοχή μόνιμης κατοικίας (Δρουκόπουλος 1989).

Η διερεύνηση της αλληλεπίδρασης της θέσης λειτουργίας κάποιου πανεπιστημιακού ιδρύματος με τις περιοχές της επικράτειας γίνεται με τη δημιουργία του συντελεστή γεωγραφικής επίδρασης.

Ο συντελεστής γεωγραφικής επίδρασης παρουσιάζει την ποσοστιαία απόκλιση του αριθμού των φοιτητών κάποιου τμήματος που προέρχεται από την περιοχή λειτουργίας του σε σχέση με τον αριθμό φοιτητών που θα αντιστοιχούσε στην κατάσταση ισορροπίας. Ως κατάσταση ισορροπίας θεωρείται εκείνη η κατάσταση, όπου, εφόσον από όλες τις περιοχές της επικράτειας προέρχεται ο ίδιος αριθμός νεοεισαχθέντων και εφόσον όλα τα τμήματα δέχονται τον ίδιο αριθμό νέων φοιτητών, τότε, για κάθε τμήμα, η κατανομή των φοιτητών ως προς την περιοχή προέλευσής τους είναι ομοιόμορφη. Ο συντελεστής αποτελεί μέτρο για την επίδραση της θέσης στις επιλογές των νεοεισερχόμενων φοιτητών. Με αντίστοιχο τρόπο διερευνάται η επίδραση των περιοχών της επικράτειας σε κάθε τμήμα.

Η τιμή του συντελεστή γεωγραφικής επίδρασης είναι θετική σε 463 από τα 479 τμήματα της επικράτειας που μελετούνται, και μόνο στα 16 παρατηρείται αρνητική τιμή. Επομένως, στο σύνολο σχεδόν των τμημάτων της χώρας, παρατηρείται ενισχυμένη απορρόφηση ντόπιων εισακτέων. Ο σταθμικός μέσος για τις τιμές του συντελεστή είναι 2,47. Αυτό σημαίνει ότι 247% περισσότεροι φοιτητές εισάγονται σε τμήμα της περιοχής μόνιμης κατοικίας τους σε σχέση με τον αριθμό των φοιτητών που θα εισάγονταν σε περίπτωση ισοροπίας. Ο σταθμικός μέσος του συντελεστή γεωγραφικής επίδρασης για τα ΑΕΙ ισούται με 2,23, ενώ για τα ΤΕΙ ισούται με 2,76 (Μονιούκας 2011).

Ο σταθμικός μέσος του συντελεστή γεωγραφικής επίδρασης για τα 21 τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών είναι 2,66. Επομένως υπάρχει ενισχυμένη εισροή φοιτητών στο Πανεπιστήμιο Πατρών από την περιοχή λειτουργίας του. Η μέγιστη τιμή του συντελεστή παρατηρείται για το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, ενώ η ελάχιστη για το Τμήμα Φιλοσοφίας. Η τιμή του συντελεστή, συγκρινόμενη με την τιμή του στα υπόλοιπα ΑΕΙ της επικράτειας, είναι σχετικά υψηλή. Το Πανεπιστήμιο Πατρών λειτουργεί σε περιοχή που, ενώ γεωγραφικά ανήκει στην Πελοπόννησο, εντούτοις διοικητικά ανήκει στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας. Προσελκύει, λοιπόν, μεγάλο αριθμό υποψηφίων από τις περιοχές που βρίσκονται κοντά στην περιοχή λειτουργίας του.

Διευρύνοντας την επίδραση του συνόλου των περιοχών της επικράτειας στην κατανομή των νεοεισερχομένων, σχηματίζεται ο πίνακας 2, όπου για καθένα από τα τμήματα απεικονίζεται η επίδραση από κάθε μία από τις περιοχές προέλευσης των φοιτητών. Οι περιοχές της επικράτειας παρουσιάζονται στον πίνακα 1 (Φάκελος ΕΣΥΕ 2009 – 1, 2, 3 και 4).

Πίνακας 1: Περιοχές της Ελλάδας

Π ₁ : Ανατ. Μακεδονία & Θράκη	Π ₈ : Στερεά Ελλάδα
Π ₂ : Κεντρική Μακεδονία	Π ₉ : Πελοπόννησος
Π ₃ : Δυτική Μακεδονία	Π ₁₀ : Αττική
Π ₄ : Θεσσαλία	Π ₁₁ : Βόρειο Αιγαίο
Π ₅ : Ήπειρος	Π ₁₂ : Νότιο Αιγαίο
Π ₆ : Ιόνια νησιά	Π ₁₃ : Κρήτη
Π ₇ : Δυτική Ελλάδα	Π ₁₄ : Εξωτερικό

Πίνακας 2: Επίδραση περιοχών προέλευσης στην εισροή φοιτητών

Τμήμα	Π ₁	Π ₂	Π ₃	Π ₄	Π ₅	Π ₆	Π ₇	Π ₈	Π ₉	Π ₁₀	Π ₁₁	Π ₁₂	Π ₁₃	Π ₁₄
Διοίκησης Επιχειρήσεων	-0,89	-0,91	-0,66	-0,28	0,35	0,17	3,19	0,08	0,13	-0,05	-0,16	-0,15	-0,25	-0,56
Οικονομικών Επιστημών	-0,90	-1,00	-0,67	-0,51	-0,67	-0,43	5,45	-0,48	1,20	-0,15	-1,00	0,23	-0,90	-0,19
ΠΤΔΕ	-0,69	-0,91	-0,88	-0,63	-0,39	-0,58	2,82	-0,22	2,41	-0,24	1,12	-1,00	-0,53	-0,29
ΤΕΕΠΗ	-0,70	-0,84	-0,76	0,20	-0,53	-0,19	3,91	-0,63	0,12	-0,09	-0,42	0,75	-0,70	-0,11
Θεατρικών Σπουδών	-0,54	-0,24	-1,00	-0,08	-1,00	3,97	2,10	-1,00	-1,00	0,58	-1,00	-1,00	0,38	-0,16
Φιλολογίας	-0,88	-0,93	-0,81	-0,27	-0,62	-1,00	3,09	0,21	1,55	0,10	-0,53	0,90	-0,64	-0,17
Φιλοσοφίας	-0,05	-0,33	-0,14	0,09	-0,36	0,48	0,26	-0,32	-0,39	-0,24	0,59	1,14	-0,73	0,00
Ιατρικής	-0,79	-0,83	-1,00	-0,72	-0,03	1,23	4,40	-0,49	0,24	0,40	-1,00	-1,00	-1,00	0,60
Φαρμακευτικής	-0,69	-0,05	-1,00	-0,37	0,47	0,70	1,38	-1,00	-0,06	0,11	1,43	-1,00	-0,06	0,14
Βιολογίας	-0,83	-0,76	-0,18	-0,77	0,63	0,88	2,22	-0,57	0,57	-0,02	-1,00	0,36	-0,65	0,11
Γεωλογίας	-0,49	-0,86	-0,46	-0,77	0,08	1,80	2,92	0,29	-0,48	-0,01	-0,33	-0,33	-1,00	-0,37
Μαθηματικών	-0,84	-0,73	-0,75	-0,03	-0,62	0,31	2,60	0,81	0,82	-0,19	-0,69	0,26	-0,44	-0,52
Φυσικής	-1,00	-0,66	-0,78	-0,54	-0,56	1,26	2,75	-0,65	0,67	0,32	0,08	0,09	-0,86	-0,11
Χημείας	-0,79	-0,94	-1,00	-0,71	-0,33	-1,00	3,35	0,07	2,55	0,67	-0,17	-1,00	-0,79	0,08
Επιστήμης των Υλικών	-0,45	-0,77	-1,00	-0,45	-1,00	0,49	2,72	-0,31	1,49	0,68	0,07	-1,00	-0,72	0,26
Πολιτικών Μηχανικών	-0,72	-0,96	-1,00	-0,63	0,09	1,26	1,81	-0,65	0,88	0,23	-0,46	0,63	-0,17	-0,30
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	-1,00	-0,69	-1,00	-1,00	-0,13	2,02	3,23	-1,00	-0,16	1,91	-1,00	-1,00	-0,44	0,27
Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών	-0,80	-0,73	-1,00	-0,20	1,18	0,08	1,68	-0,01	0,79	0,74	-1,00	-0,22	-0,60	0,09
Ηλεκτρ. Μηχ/κών και Τεχν. Υπολογιστών	-0,52	-0,87	-1,00	-0,44	0,50	-0,35	1,93	0,19	1,16	0,78	-0,07	-1,00	-0,40	0,09
Χημικών Μηχανικών	-0,28	-0,90	0,15	-0,51	0,71	-1,00	0,84	-1,00	3,37	1,46	-1,00	-1,00	-1,00	0,16
Μηχ/κών Η/Υ και Πληροφορικής	-0,61	-0,79	-0,54	-0,74	1,43	1,62	1,53	-0,03	0,02	-0,26	-0,62	-0,62	-0,23	-0,16
Σταθμικός Μέσος	-0,71	-0,79	-0,74	-0,43	-0,04	0,35	2,66	-0,20	0,86	0,22	-0,30	-0,21	-0,57	-0,10

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, υπάρχει μεγάλη εισροή φοιτητών κυρίως από τις περιοχές της Δυτικής Ελλάδας (περιοχή λειτουργίας του Ιδρύματος), της Πελοποννήσου και των Ιόνιων Νησιών. Αντίθετα, οι υποψήφιοι από τις περιοχές της Μακεδονίας, της Θράκης και της Κρήτης είναι αυτοί που επιδιώκουν στο μικρότερο βαθμό την εισαγωγή τους σε τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών.

2.2 Επίδραση φύλου

Η εισαγωγή σε κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα εξαρτάται από την επίδοση του υποψηφίου στις διαδικασίες εισαγωγής και τις επιλογές του στο μηχανογραφικό δελτίο. Αποτελέσματα ποιοτικών ερευνών, αλλά και ποσοτικών δεδομένων, εμφανίζουν τάση των αρρένων προς τις θετικές επιστήμες και των θηλέων προς τις περισσότερο θεωρητικές και κοινωνικές επιστήμες (Marchbank και Letherby 2006). Κάτι τέτοιο αποδεικνύεται και από τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά θηλέων που ακολουθούν τη θεωρητική κατεύθυνση στην Γ' Λυκείου (Φάκελος ΕΣΥΕ 2009 – 11).

Η τάση των θηλέων για σπουδές σε θεωρητικά επιστημονικά αντικείμενα έχει ως αποτέλεσμα το ιδιαίτερα αυξημένο ποσοστό εισαγωγής στα ΑΕΙ και αντίστοιχα το χαμηλό ποσοστό εισαγωγής στα ΤΕΙ. Αυτό, εν μέρει, οφείλεται και στο έλλειμμα ικανού αριθμού ΤΕΙ που να προσφέρουν σπουδές θεωρητικού τύπου.

Τα προγράμματα σπουδών που προσφέρουν τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών καλύπτουν το φάσμα των επιστημών σχεδόν στο σύνολό του. Εντούτοις, η πλειοψηφία των τμημάτων, αλλά και των νεοεισαχθέντων φοιτητών ανήκουν στις σχολές θετικών επιστημών, καθώς και στην πολυτεχνική σχολή, οι οποίες παραδοσιακά είναι “ανδροκρατούμενες”. Αντίθετα, τα τμήματα της σχολής ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών προσελκύουν περισσότερο θήλεις.

Για το σχηματισμό του συντελεστή φύλου, χρησιμοποιούνται δεδομένα με την κατανομή των νεοεισερχόμενων φοιτητών ως προς το φύλο τους. Ο συντελεστής φύλου παρουσιάζει την ποσοστιαία απόκλιση των νεοεισερχομένων θηλέων σε κάθε τμήμα σε σχέση με την κατάσταση ισορροπίας. Ως κατάσταση ισορροπίας ορίζεται η διατήρηση ίδιας αναλογίας των νεοεισερχομένων αρρένων-θηλέων στο τμήμα σε σχέση με την αντίστοιχη αναλογία στο σύνολο των νεοεισερχομένων. Ο συντελεστής αποτελεί μέτρο για την επίδραση του φύλου στις επιλογές των νεοεισερχόμενων φοιτητών.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την κατανομή των νεοεισερχόμενων φοιτητών κατά το έτος αναφοράς στα ΑΕΙ της επικράτειας, ο συντελεστής φύλου ισούται με 0,10. Αυτό σημαίνει ότι στα ΑΕΙ της χώρας εισάγονται θήλεις σε ποσοστό αυξημένο κατά 10% από το ποσοστό που θα τους αναλογούσε, εφόσον υπήρχε ισορροπία, με βάση το κριτήριο του φύλου, στα ποσοστά εισαγωγής (Μονιούκας 2011).

Στον πίνακα 3 που ακολουθεί, απεικονίζεται η επίδραση του παράγοντα φύλου σε καθένα από τα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Πίνακας 3: Συντελεστής Φύλου

Τμήμα	Συντελεστής Φύλου	Τμήμα	Συντελεστής Φύλου
Διοίκησης Επιχειρήσεων	-0,13	Μαθηματικών	-0,22
Οικονομικών Επιστημών	-0,30	Φυσικής	-0,47
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευση	0,59	Χημείας	0,13
Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία	0,91	Επιστήμης Υλικών	-0,31
Θεατρικών Σπουδών	0,53	Πολιτικών Μηχανικών	-0,37
Φιλολογίας	0,67	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	0,48
Φιλοσοφίας	0,65	Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών	-0,85
Ιατρικής	-0,01	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών	-0,64
Φαρμακευτικής	0,44	Χημικών Μηχανικών	-0,31
Βιολογίας	0,37	Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής	-0,55
Γεωλογίας	-0,06	Σταθμικός Μέσος	0,02

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, σε αντίθεση με το αποτέλεσμα στο σύνολο των ΑΕΙ της επικράτειας, το ποσοστό των αρρένων παρουσιάζεται αυξημένο κατά 2%. Σε αυτό το αποτέλεσμα συμβάλλει ιδιαίτερα το ακραία υψηλό ποσοστό αρρένων στο τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Αεροσκαφών, όπου εισάγονται άρρενες σε ποσοστό αυξημένο κατά 87%. Αντίθετα, το ποσοστό των αρρένων που εισάγονται στο τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία είναι ελάχιστο. Το αποτέλεσμα αυτό θεωρείται αναμενόμενο, αφού οι διαφορετικές, ανάλογα με το φύλο, επαγγελματικές προτιμήσεις έχουν ως αποτέλεσμα διαφοροποιήσεις και στις επιλογές σπουδών. Παραδοσιακά, τα κορίτσια επιλέγουν περισσότερο σχολές και τμήματα με θεωρητικό και καλλιτεχνικό προσανατολισμό, ενώ τα αγόρια σχολές και τμήματα περισσότερο με θετικό και τεχνολογικό προσανατολισμό (Christidou 2006).

2.3 Επίδραση επαγγελμάτων πατέρα και μητέρας

Η διερεύνηση της επίδρασης των επαγγελμάτων των γονέων γίνεται μέσω της επεξεργασίας δεδομένων από την κατανομή των φοιτητών καθενός από τα τμήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τις επαγγελματικές ομάδες, στις οποίες εντάσσονται οι γονείς τους (Φάκελος ΕΣΥΕ 2009 – 5, 6, 7 και 8). Ο συντελεστής επίδρασης επαγγέλματος πατέρα αποτελεί την ποσοστιαία απόκλιση από την κατάσταση ισορροπίας του ποσοστού των νεοεισερχομένων που ακολουθούν σπουδές, οι οποίες πρόκειται να τους οδηγήσουν, μετά την αποφοίτησή τους, στην ίδια επαγγελματική ομάδα με αυτή του πατέρα τους.

Ως κατάσταση ισορροπίας ορίζεται η θεωρητική εκείνη κατάσταση, όπου, εφόσον τα τμήματα δέχονταν ίδιο πλήθος φοιτητών και ταυτόχρονα υπήρχε ισότητα στους εισαχθέντες φοιτητές με πατέρες από κάθε μία από τις επαγγελματικές ομάδες, σε κάθε

τιμήμα υπάρχει ομοιομορφία στην κατανομή των φοιτητών ως προς το επάγγελμα του πατέρα.

Αντίστοιχα ορίζεται ο συντελεστής επίδρασης επαγγέλματος μητέρας.

Οι συντελεστές αποτελούν μέτρα για την επίδραση των επαγγελμάτων του πατέρα και της μητέρας στις επιλογές των νεοεισερχόμενων φοιτητών. Εάν κάποιο τμήμα έχει αυξημένο συντελεστή επαγγελματικής επίδρασης, τότε έχει αυξημένο ποσοστό νεοεισαχθέντων φοιτητών, οι οποίοι αποφοιτώντας προσδοκούν να ενταχθούν στην ίδια επαγγελματική ομάδα με τους γονείς τους.

Στον πίνακα 4 που ακολουθεί εμφανίζονται οι συντελεστές επίδρασης των επαγγελμάτων των γονέων των φοιτητών που εισήχθησαν στα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Πίνακας 4: Συντελεστής Επίδρασης Επαγγέλματος

Τμήμα	Συντελεστής Επίδρασης Επαγγέλματος		Τμήμα	Συντελεστής Επίδρασης Επαγγέλματος	
	Πατέρα	Μητέρα		Πατέρα	Μητέρα
Διοίκησης Επιχειρήσεων	-0,15	0,02	Μαθηματικών	0,13	0,85
Οικονομικών Επιστημών	-0,43	-0,58	Φυσικής	0,70	0,82
ΠΤΔΕ	0,48	0,01	Χημείας	0,48	1,34
ΤΕΕ ΑΠΗ	-0,23	-0,16	Επιστήμης των Υλικών	0,85	-0,05
Θεατρικών Σπουδών	1,19	0,69	Πολιτικών Μηχανικών	1,86	1,07
Φιλολογίας	-0,09	0,04	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	3,41	2,76
Φιλοσοφίας	-0,54	-0,43	Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών	3,08	2,37
Ιατρικής	1,80	2,57	Ηλεκτρ. Μηχ/κών και Τεχν. Υπολογιστών	1,62	1,3
Φαρμακευτικής	2,68	0,44	Χημικών Μηχανικών	2,17	1,23
Βιολογίας	1,50	1,14	Μηχ/κών Η/Υ και Πληροφορικής	1,14	0,64
Γεωλογίας	-0,01	0,14	Σταθμικός Μέσος	0,84	0,68

Στο σύνολο των τμημάτων της επικράτειας οι μέσοι συντελεστές επίδρασης των επαγγέλματων πατέρα και μητέρας είναι 0,34 και 0,22 αντίστοιχα (Μονιούκας 2011). Στα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών, οι μέσοι διαμορφώνονται σε 0,84 και 0,68, οπότε γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι για την επιλογή των σπουδών τους οι νεοεισερχόμενοι στο Ίδρυμα είναι σαφώς ισχυρότερα επηρεασμένοι από τα επαγγέλματα των γονέων τους. Ειδικότερα στα τμήματα της πολυτεχνικής σχολής, αλλά και της σχολής επιστημών υγείας, η επίδραση των επαγγέλματων των γονέων είναι πολύ ισχυρή.

2.4 Επίδραση μορφωτικού επιπέδου γονέων

Η επιλογή σπουδών επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες που συνδέονται με κάποια δημογραφικά χαρακτηριστικά του υποψηφίου ή και του οικογενειακού περιβάλλοντος από το οποίο προέρχεται (Levon 2007). Τόσο εμπειρικές έρευνες όσο και ανάλυση ποσοτικών δεδομένων αποδεικνύουν ότι η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εξαρτάται από το μορφωτικό επίπεδο των μελών του οικογενειακού περιβάλλοντος των υποψηφίων (Δρουκόπουλος 1989). Επιπλέον, έχει αποδειχθεί ότι η πιθανότητα εισαγωγής ενός παιδιού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όταν γονέας είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου, εμφανίζεται υπερτριπλάσια της συνολικής πιθανότητας. Αντίθετα, τα παιδιά των οποίων οι γονείς είναι αναλφάβητοι, έχουν τουλάχιστον είκοσι φορές μικρότερη πιθανότητα να εισαχθούν σε κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα (Μονιούκας 2011).

Η διερεύνηση της επίδρασης του επιπέδου εκπαίδευσης των γονέων στην επιλογή σπουδών επιχειρείται μέσα από το σχηματισμό του συντελεστή επίδρασης του μορφωτικού επιπέδου των γονέων στην εισαγωγή στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Για το συντελεστή του μορφωτικού επιπέδου των γονέων χρησιμοποιούνται δεδομένα από την κατανομή των νεοεισερχόμενων φοιτητών ως προς το μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους (Φάκελος ΕΣΥΕ 2009 – 9 και 10)

Ο συντελεστής, για κάποιο τμήμα, ορίζεται ως η ποσοστιαία απόκλιση του ποσοστού των γονέων των νεοεισαχθέντων του τμήματος που ανήκουν σε ομάδα υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης από το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο των νεοεισερχομένων. Ορίζεται, επίσης, ότι κάποιος ανήκει στην ομάδα υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης εφόσον έχει αποφοιτήσει από τμήμα που παρέχει ανώτερες ή ανώτατες σπουδές.

Ο συντελεστής μορφωτικού επιπέδου αποτελεί μέτρο για την επίδραση του μορφωτικού επιπέδου των γονέων στις επιλογές των νεοεισερχόμενων φοιτητών. Η μέση σταθμική τιμή του για τα τμήματα της επικράτειας είναι 0, ενώ για τα τμήματα ΑΕΙ είναι 0,21.

Στον πίνακα 5 που ακολουθεί, φαίνεται η τιμή του συντελεστή μορφωτικού επιπέδου για καθένα από τα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Πίνακας 5: Συντελεστής Μορφωτικού Επιπέδου

Τμήμα	Συντελεστής Μορφωτικού Επιπέδου	Τμήμα	Συντελεστής Μορφωτικού Επιπέδου
Διοίκησης Επιχειρήσεων	0,11	Μαθηματικών	0,26
Οικονομικών Επιστημών	-0,14	Φυσικής	0,44
Παιδαγ. Δημ. Εκπαίδευσης	0,07	Χημείας	0,25
Επιστ. της Εκπ/σης και της Αγωγής στην Προσχ. Ηλικία	-0,49	Επιστήμης των Υλικών	0,24
Θεατρικών Σπουδών	0,24	Πολιτικών Μηχανικών	0,6
Φιλολογίας	-0,19	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	1,08
Φιλοσοφίας	-0,50	Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών	0,78
Ιατρικής	0,70	Ηλεκτρ. Μηχ/κών και Τεχν. Υπολογιστών	0,72
Φαρμακευτικής	0,66	Χημικών Μηχανικών	0,58
Βιολογίας	0,33	Μηχ/κών Η/Υ και Πληροφορικής	0,63
Γεωλογίας	0,12	Σταθμικός Μέσος	0,27

Όπως φαίνεται και από τον πίνακα, η μέση σταθμισμένη τιμή του συντελεστή μορφωτικού επιπέδου είναι ίση με 0,27, κάτι που δείχνει ότι οι νεοεισερχόμενοι φοιτητές στο πανεπιστήμιο Πατρών προέρχονται σε ποσοστό αυξημένο, σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους στην επικράτεια, κατά 27% από γονείς υψηλού μορφωτικού επιπέδου. Οι υψηλότερες τιμές εμφανίζονται στα τμήματα της Πολυτεχνικής Σχολής και κυρίως στο τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Αντίθετα, ιδιαίτερα χαμηλή είναι η τιμή του συντελεστή στο τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία.

3. Ζήτηση σπουδών στα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών

Βασική επιδίωξη των υποψηφίων αποτελεί η εγγραφή σε τμήμα που έχει δηλωθεί σε μία από τις πρώτες θέσεις επιλογής στο μηχανογραφικό δελτίο. Για κάποιο τμήμα, ως μέτρο αποτίμησης του βαθμού ελκυστικότητας θα μπορούσε να θεωρηθεί ο αριθμός των υποψηφίων που επιλέγουν το τμήμα σε υψηλή θέση προτίμησης. Η δημιουργία του συντελεστή που αποτιμά το πόσο μεγάλη ζήτηση έχει κάποιο τμήμα σε σχέση με τα υπόλοιπα τμήματα της επικράτειας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ποσοστό των νεοεισαχθέντων του τμήματος που το επέλεξαν σε μία από τις αρχικές θέσεις στο μηχανογραφικό δελτίο σε σχετικούς όρους.

Ως συντελεστής σειράς προτίμησης ορίζεται δε η σχετική απόκλιση του ποσοστού των νεοεισερχόμενων φοιτητών κάποιου τμήματος που το έχουν δηλώσει στις έξι πρώτες τους επιλογές από το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο των νεοεισαχθέντων. Εφόσον ληφθεί υπόψη μόνο η πρώτη σειρά προτίμησης, ο συντελεστής ορίζεται ως συντελεστής απόλυτης σειράς προτίμησης. Για το σχηματισμό των συντελεστών αυτών λαμβάνονται υπόψη τα στατιστικά στοιχεία για την κατανομή του πλήθους των

νεοεισερχόμενων φοιτητών ως προς τη σειρά προτίμησης στην οποία είχαν δηλώσει κάθε τμήμα εισαγωγής (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 2006).

Οι συντελεστές σειράς προτίμησης και απόλυτης σειράς προτίμησης παρουσιάζουν θετικές μέσες τιμές στα ΑΕΙ (0,18 και 0,35 αντίστοιχα), οι οποίες είναι ιδιαίτερα υψηλές στα δημοφιλή τμήματα. Αντίθετα, οι μέσες τιμές στα ΤΕΙ (-0,31 και -0,61 αντίστοιχα) είναι αρνητικές και ιδιαίτερα στα ΤΕΙ χαμηλής ζήτησης οι τιμές είναι έντονα αρνητικές (Μονιούκας 2011).

Στον πίνακα 6 που ακολουθεί, εμφανίζονται οι τιμές των συντελεστών σειράς προτίμησης στα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Πίνακας 6: Συντελεστές Σειράς Προτίμησης

Τμήμα	Συντελεστής Απόλυτης Σειράς Προτίμησης	Συντελεστής Σειράς Προτίμησης	Τμήμα	Συντελεστής Απόλυτης Σειράς Προτίμησης	Συντελεστής Σειράς Προτίμησης
Διοίκησης Επιχειρήσεων	-0,34	0,18	Μαθηματικών	-0,25	0,12
Οικονομικών Επιστημών	0,7	0,29	Φυσικής	-0,28	-0,01
ΠΤΔΕ	0,8	0,67	Χημείας	-0,83	0,26
ΤΕΕΠΗ	-0,85	-0,09	Επιστήμης των Υλικών	-0,68	-0,45
Ιατρικών Σπουδών	-0,82	-0,41	Πολιτικών Μηχανικών	0	0,71
Φιλολογίας	-0,03	0,14	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	-0,26	0,78
Φιλοσοφίας	-1	-0,71	Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών	-0,57	0,11
Ιατρικής	1,1	0,78	Ηλεκτρ. Μηχ/κών και Τεχν. Υπολογιστών	-0,02	0,66
Φαρμακευτικής	-0,12	0,09	Χημικών Μηχανικών	-0,5	-0,16
Βιολογίας	-0,22	0	Μηχ/κών Η/Υ και Πληροφορικής	0,35	0,36
Γεωλογίας	-1	-0,55	Σταθμικός Μέσος	-0,14	0,19

Όπως φαίνεται και από τον πίνακα 6, η εισαγωγή σε κάποιο τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών συνήθως δεν αποτελεί επίτευξη του στόχου της πρώτης επιλογής. Εμφανίζονται τμήματα όπου κανένας από τους νεοεισερχόμενους δεν ικανοποίησε το στόχο της πρώτης επιλογής. Εξαιρούνται τα τμήματα Οικονομικών Επιστημών, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ιατρικής και Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής, όπου το ποσοστό των απόλυτα ικανοποιημένων ως προς το αποτέλεσμα εισαγωγής νεοεισερχόμενων φοιτητών παρουσιάζεται υψηλό.

Στο σύνολο των τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών η μέση τιμή του συντελεστή σειράς προτίμησης παρουσιάζεται αρκετά υψηλή, κάτι που δείχνει ότι σχετικά μεγάλο (αυξημένο σε σχέση με το σύνολο της επικράτειας κατά 19%) ποσοστό των νεοεισερχόμενων στο ίδρυμα επέτυχαν της εισαγωγής τους σε κάποιο από τα τμήματα που είχαν δηλώσει ως μία από τις έξι πρώτες τους επιλογές.

4. Επίλογος

Η αριθμητική αποτίμηση του βαθμού κάποιων από τους παράγοντες που επηρέασαν τους υποψηφίους στην επιλογή εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο Πατρών, ανέδειξε τον πλουραλισμό του ιδρύματος τόσο σε επίπεδο προγραμμάτων σπουδών όσο και ως προς το προφίλ των πρωτοετών. Η διασπορά τιμών που εμφανίζεται τόσο μεταξύ των τμημάτων του ίδιου ιδρύματος όσο και μεταξύ του ιδρύματος σε σχέση με τα υπόλοιπα ιδρύματα της επικράτειας μπορεί να αποτελέσει ένα από τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Πανεπιστημίου Πατρών στη διαδικασία προσέλκυσης φοιτητών.

Οι νεοεισαχθέντες στο Πανεπιστήμιο Πατρών προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από την περιοχή λειτουργίας του ή από γειτονικές περιοχές, όπως συμβαίνει στα περισσότερα

εκπαιδευτικά ιδρύματα. Σε σχέση με τους νεοεισαχθέντες στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της επικράτειας, αναλογικά περισσότεροι είναι άρρενες, ενώ επιδιώκουν να ενταχθούν σε επαγγελματική ομάδα όμοια με αυτή των γονέων τους. Επιπλέον, το μορφωτικό επίπεδο των γονέων είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Η ανάλυση που προηγήθηκε δείχνει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών χαρακτηρίζεται ως ελκυστικό για τους υποψηφίους. Δεν είναι απαραίτητα η πρώτη τους επιλογή, αλλά αποτελεί σχετικά συχνά μία από τις έξι πρώτες επιλογές. Η εξήγηση μπορεί να αναζητηθεί σε γεωγραφικούς λόγους, μιας και οι μισοί και πλέον υποψήφιοι της επικράτειας προέρχονται από την Αττική ή τη Θεσσαλονίκη. Εντούτοις, τόσο η ποικιλία των προγραμμάτων σπουδών όσο και η φήμη και τα ακαδημαϊκά επιτεύγματα του Πανεπιστημίου έχουν ως αποτέλεσμα κάποια από τα τμήματα του να βρίσκονται σχεδόν διαχρονικά στις πρώτες επιλογές των υποψηφίων της επικράτειας.

Βιβλιογραφία - Πηγές

- Andreou, Eleni., Vlachos, Filippos. and Andreou, Georgia. 2005. "Approaches to studying among Greek university students: the impact of gender, age, academic discipline and handedness", *Educational Research*, 48 (3): 301-311.
- Bornholt, Laurel, Gientzotis, Jil & Cooney, George. 2004. "Understanding Choice Behaviours: Pathways from School to University with Changing Aspirations and Opportunities", *Social Psychology of Education*, 7(2): 211-228.
- Christidou, Vasilias. 2006. "Greek Students' Science-related Interests and Experiences: Gender differences and correlations", *International Journal of Science Education*, 28 (10): 1181 - 1199.

- Gouvias, Dionysios. 1998. "The Relation between Unequal Access to Higher Education and Labour-market Structure:the case of Greece", *British Journal of Sociology of Education*, 19(3): 305 – 333.
- Janne, Henri. 1987. "Sociological reflections on the nature of and the debate about the links between secondary and tertiary education", *Higher Education in Europe*, 12 (2): 20-32.
- Levon T. Esters. 2007. "Factors Influencing Postsecondary Education Enrollment Behaviors of Urban Agricultural Education Students", *Career and Technical Education Research*, 32(2): 79-98.
- Marchbank, Jen and Letherby, Gayle. 2006. "Views and perspectives of women's studies: a survey of women and men students", *Gender and Education*, 18 (2), 157-182.
- Papas, George and Psacharopoulos, George. 1987. "The transition from school to the university under restricted entry: A Greek tracer study", *Higher Education*, 16: 481-501.
- Saiti, Anna, and Prokopiadou, Georgia. 2008. "The demand for higher education in Greece", *Journal of Further and Higher Education*, 32 (3): 285-296.
- Scott, W. Richard. 1995. *The institutional construction of organizations*. California, Sage Publications/Thousand Oaks.
- Scott, W. Richard. 2005. *Institutions and Organisations*. California, Sage Publications/Thousand Oaks.
- Stamelos, George, and Sivri Chrysanthi. 1995. "Regional dimensions of entrance examinations to higher education in Greece". *Journal of Modern Greek Studies*, 13: 215-230.

Vryonides, Marios. 2007. "Struggling between tradition and modernity: gender and educational choicemaking in contemporary Cyprus", *Gender and Education*, 19(1): 93-107.

Vivas, Amparo Jimenez., & Hevia, David Menendez Alvarez. 2009. "Professionalization in Universities and European Convergence", *Higher Education in Europe*, 34(3): 399-409.

Αθανασιάδης, Ηλίας. 2008. "Η σχέση του πατρικού επαγγέλματος των νεοεισελθόντων φοιτητών στα ελληνικά Α.Ε.Ι. το 2001 σε σχέση με τον νομό γέννησής τους". Ανακτήθηκε 7 Νοεμβρίου 2008.

http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/revmata/issue1/10Athanas_OK.pdf.

Δρουκόπουλος, Βασίλης. 1989. *Η άνιση πρόσβαση: εκπαιδευτικές ευκαιρίες στα πολυτεχνεία και τις πολυτεχνικές σχολές*. Αθήνα, Οδυσσέας.

ΕΣΥΕ. 2003. "Μετάβαση από την Εκπαίδευση στην Αγορά Εργασίας, έτους 2000", http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A0102/PressReleases/A0102_SJO10_DT_AH_00_2001_01_F_GR.pdf, Ανακτήθηκε 23 Σεπτεμβρίου 2006.

ΕΣΥΕ. 2006. "Πίνακας 10 : Απασχολούμενοι 15 ετών και άνω κατά μονοψήφιες ομάδες ατομικών επαγγελμάτων, ομάδες ηλικιών και φύλο. Γ' τρίμηνο 2006". http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0101&r_param=SJO01&y_param=2006_03&mytabs=0, Ανακτήθηκε 3 Σεπτεμβρίου 2007.

ΕΣΥΕ. 2009¹. "Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Πίνακας 1: Πληθυσμός (σε χιλιάδες) ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά κατάσταση απασχόλησης για τα έτη 1998 - 2008 (Δ' τρίμηνο) ανά τρίμηνο (Σύνολο Χώρας)"

http://www.statistics.gr/gr_tables/S301_SJO_1_TS_Q1_98_Q4_08_1_Y.pdf,

Ανακτήθηκε 13 Σεπτεμβρίου 2009.

ΕΣΥΕ. 2009². “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Πίνακας 4: Απασχολούμενοι (σε χιλιάδες) ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά επάγγελμα (μονοσήφια ταξινόμηση) για τα έτη 1998 – 2008 (Δ’ τρίμηνο) ανά τρίμηνο”.

http://www.statistics.gr/gr_tables/S301_SJO_1_TS_Q1_98_Q4_08_4_Y.pdf,

Ανακτήθηκε 5 Ιουλίου 2009.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2007. “Οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα 2007/08”.

http://eacea.ec.europa.eu/eurydice/ressources/eurydice/eurybase/pdf/0_integral/E_L_EL.pdf, Ανακτήθηκε 15 Οκτωβρίου 2008.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2008. “Οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα 2008/09”.

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase_full_reports/EL_EL.pdf, Ανακτήθηκε 26 Ιουλίου 2009.

Καράτζιου Ντίνα. 2003. “ Κάθε πόλη και ΑΕΙ, κάθε χωριό και ένα ΤΕΙ”. “Κυριακάτικη”. 14/09/2003.

Κόλλιας Χρήστος. 2002. “Προβλήματα και δυσκολίες που αφορούν την ποιότητα ζωής των φοιτητών περιφερειακών πανεπιστημίων στην Ελλάδα”, σσ. 437-446 στο “Το έργο ‘έρευνα’ 1997-2000: Συνοπτική παρουσίαση”. Αθήνα, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας,.

Μονιούκας, Φώτιος. 2011. *Μαθηματική μοντελοποίηση των εκπαιδευτικών προτιμήσεων των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η χρήση της ως βάση για τη λήψη*

αποφάσεων εκπαιδευτικής πολιτικής, Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Χίος.

Μπακαλάκος, Χρήστος. 1994. “Μηχανισμοί και όροι επιλογής για τη τριτοβάθμια εκπαίδευση” σελ 57-70 στο Πρακτικά επιστημονικού συμποσίου με θέμα “Μηχανισμοί και όροι επιλογής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση”, Αθήνα.

Παπαηλίας, Θεόδωρος. 2006. *Προσφορά και ζήτηση ειδικοτήτων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*. Αθήνα, Διόνικος.

Σταμέλος, Γεώργιος. 2002. *Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.-Πρώτη και δεύτερη βαθμίδα- Δομές και ποσοτικά δεδομένα*. Αθήνα, ΚΕΕ.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. 2006. Στατιστικά στοιχεία των προτιμήσεων των υποψηφίων και των επιτυχόντων. http://www.ypepth.gr/el_ec_categoryssn7557.htm. Ανακτήθηκε 15 Απριλίου.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. 2007. Στατιστικά Στοιχεία Εξετάσεων http://www.ypepth.gr/el_ec_categoryssn7166.htm, Ανακτήθηκε 14 Απριλίου.

Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-1. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΑΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\3ΕΛ.ΦΟΙΤ.,ΥΠΑ ΤΟΠΟΥ GEN.,ΕΚΠΑΙΔ. ΙΔΡ.,ΣΧ.,ΤΜ.,Φ,2006-2007.

Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-2. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΤΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\3ΕΛ.ΣΠΟΥΔ.,ΥΠΑ ΓΕΝΝ., ΕΚΠΑΙΔ. ΙΔΡ.,ΣΧΟΛΗ,ΤΜΗΜΑ,Φ,ΑΝ.,ΕΤ.2006.

Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-3. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΑΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\7.ΦΟΙΤ.,ΕΤ.ΑΠΟΦ.ΣΧΟΛ.ΔΕΥΤΕΡ.ΕΚΠΑΙΔ.,Φ,ΕΚΠΑΙΔ.ΙΔΡ.,ΣΧ.,ΤΜ.,ΥΠΑ,(ΣΥΝ.),2006-2007.

- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-4. Διεύθυνση: ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΤΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\7.ΣΠΟΥΔ.,ΕΤ.
ΑΠΟΦ.ΣΧΟΛ.ΔΕΥΤ.,Φ ,ΕΚΠΑΙΔ. ΙΔΡ., ΣΧΟΛΗ,ΤΜΗΜΑ,ΥΠΑ,ΑΝ.-
ΑΝ.,ΕΤ.2006.
- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-5. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΑΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\10.1.ΦΟΙΤ.,ΕΠΑΓΓ.ΠΑΤ.,ΕΚΠΑΙ
Δ.ΙΔΡ.,ΣΧ.,ΤΜ.,2006-2007.
- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-6. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΤΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\10.ΦΟΙΤ.,ΕΠΑΓΓ.ΠΑΤΕΡΑ,ΕΚΠΑ
ΙΔ. ΙΔΡ., ΣΧΟΛΗ,ΤΜΗΜΑ,ΔΗΜ.,ΕΤ.2006.
- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-7. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΑΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\10Υ.ΦΟΙΤ.ΕΠΑΓΓ.ΜΗΤ.,ΕΚΠΑΙΔ
.ΙΔΡ.,ΣΧ.,ΤΜ.,2006-2007.
- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-8. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΤΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\ 10.1.ΣΠΟΥΔ. ΕΠΑΓΓ.
ΜΗΤΕΡΑΣ,ΕΚΠΑΙΔ. ΙΔΡ. ΣΧΟΛΗ,ΤΜΗΜΑ,ΔΗΜ.ΕΤ.2006.
- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-9. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΑΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\9.ΦΟΙΤ.,ΕΠΠ.ΕΚΠΑΙΔ.ΓΟΝ.,ΕΚ
ΠΑΙΔ.ΙΔΡ.,ΣΧ.,ΤΜ.,2006-2007.
- Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-10. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ\Δ.Φ._ΤΕΙ\2006\ΦΟΙΤΗΤΕΣ\9.ΣΠΟΥΔ.,ΕΠΠ.ΓΟΝΕΩΝ
,ΕΚΠΑΙΔ. ΙΔΡ.,ΣΧΟΛΗ,ΤΜΗΜΑ,ΑΝ.,ΕΤ.2006.

Φάκελος ΕΣΥΕ. 2009-11. Διεύθυνση: Φάκελος ΕΣΥΕ\

\ΛΥΚΕΙΑ\ΛΗΞΗ\2006\ΜΑΘΗΤΕΣ\

16.ΛΥΚ.ΑΡΙΘ.ΕΓΓΕΓΡ.ΜΑΘ.,Φ,ΚΑΤΕΥΘ.,ΤΑΞΗ,ΦΟΡ.,ΥΠΑ,Ν.2006-07.

Φραγκουδάκη, Άννα. 1985. *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης : θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο*. Αθήνα, Παπαζήσης.

Φωτόπουλος, Νίκος. 2009. “ Παιδεία ανισοτήτων για προλετάριους με διδακτορικό”.

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=36729>, Ανακτήθηκε 14 Αυγούστου 2009.

Χειμαριού, Ελένη. 2001. “Τα κριτήρια επιλογής για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση” σσ 90-100. *Πρακτικά επιστημονικού συνεδρίου με θέμα “Σύνδεση Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης”*, Θεσσαλονίκη.